

Молодий комуніст

Орган Кіровоградського обласного ЛКСМУ

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

Виходить з 8 грудня 1939 р.

Четвер, 12 листопада 1987 року

№ 135 (3954).

Ціна 2 коп.

СЬОГОДНІ ПОПЕРЕДУ

Підбито підсумки обласного соціалістичного змагання молодих доярок області, присвяченого 70-річчю Великого Жовтня. За підсумками десяти місяців сьогодні попереду:

Галина ЖИВОТОВСЬКА з колгоспу імені Шевченка Ульяновського району, яка надоїла 3936 кілограмів молока.
Світлана БРУНЬ з колгоспу «Мир» Гайворонського району — 3854.
Наталія ЖЕЛЬМАН з

колгоспу «Родина» Мало-Висківського району — 3781.

Валентина ШАШЛО з колгоспу імені XXV з'їзду КПРС Онуфріївського району — 3687.

Валентина ЛИСЕНКО з колгоспу «Дружба» Онуф-

ріївського району — 3386.
Ніна ЛУБЦОВА з колгоспу «Перше мая» Мало-Висківського району — 3295.

Надія КРИСЬКО з колгоспу імені Куйбишева Гайворонського району — 3289.

Валентина БАСИСТА з колгоспу імені Фрунзе Кіровоградського району — 3214.

Серафима КОРОЛЬКО з колгоспу імені Ульянова Кіровоградського району — 3200.

Світлана ПРОТИВЦЕВА з колгоспу «Маяк» Зна-м'янського району — 3124.

Світлана ЯСИНЬСКА з колгоспу «Дружба» Петрівського району — 3192.

Ольга НЕПОМНЯША з птахофабрики «Сагайдак» Устинівського району — 3111.

В ДВОРІЧНИЙ

Колектив бригади водіїв нашого підприємства з комуністом А. М. Гордієнком достроково завершив виробничу програму двох років п'ятирічки. Нині на рахунок бригадира та його молодих колег М. Польового та О. Ільницького 12 тисяч тонн перевезених понад план народногосподарських вантажів.

Передові автотранспортники не збавляють темпів. Скажімо, на перевезенні цукрових буряків в господарств району на призоводський бурякоприймальний пункт вони щодня перевиконують доведені завдання на 20—25 процентів.

Т. ТАРАНЕНКО, інженер автотранспортного підприємства № 13543. Мало-Висківський район.

За висотою — висота

2615 кілограмів молока від кожної корови зобов'язалися надіти в нинішньому році члени КМК доярок колгоспу імені Ульянова Ульяновського району. Молоді тваринниці, очолювані Миколою Івановичем Семенком, успішно впоралися з поставленим завданням. Ще наприкінці вересня вони синули запланованого рубежа, а нині мають на своєму рахунок по 2793

кілограмів молока. Виконали і дворічний план по продажу молока державі.
— Нещодавно у нашому колективі відбулися комсомольські збори, — розповідає групкомсорг, правофлангова індивідуального соціалістичного змагання Віра Майорова. — На них дівчата твердо вирішили подолати у нинішньому ювілейному році тринадцятирічний рубіж.

Наш кор.

АНОНС

14 листопада 1987 року в обкомі ЛКСМ України з 11.00 до 14.00 відбувається засідання за «круглим столом» з питань будівництва ММК в області з участю представників облвиконкому, обкому комсомолу, облпрофради, обласного управління житлово-комунального госпо-

дарства, обласного відділу у справах будівництва і архітектури облвиконкому, організаторів МЖК області.
У цей час усі бажаючі можуть задавати питання, які їх цікавлять, кожному з представників «круглого стола» за телефонами: 4-73-30; 4-66-58.
Чекаємо ваших запитань!

КЛУБ ДІЛОВИХ ЗУСТРІЧЕЙ

Кажуть, що статистика знає все. Завдяки цій службі, скажімо, можна простежити тенденції розвитку народного господарства, проаналізувати демографічну ситуацію в тому чи іншому регіоні. А ще — отримати відповіді на всі запитання, що стосуються практичної діяльності людини. Отож, шановні читачі, поспішайте:

наступна зустріч у нашому «Клубі ділових зустрічей» із начальником обласного статистичного управління А. А. КОВАЛЕНКОМ. Чекаємо ваших запитань. Гарантуємо: жодне з них не залишиться без відповіді.

Листи надсилайте на адресу редакції з поштою «КЛУБ ДІЛОВИХ ЗУСТРІЧЕЙ».

чіткий розподіл праці. Вважаю, що в механізованій сільськогосподарській ланці він не потрібен. Судить самі: в липні я працював на збиранні зернових на комбайні «Нива», на початку осені «осідлав» «Херсонця», а в останні дні пересів на трактор. Так трудяться майже всі мої колеги. Ще не було випадку, щоб хтось залишався осторонь, якщо колектив потрапляв у скрутне становище. Прийде новий агрегат, всі гуртом готуємо його до роботи. Треба допомогти товаришам ліквідувати поламку — за лічені хвилини разом впорємося.

Гадаю, що перший ушакон буде записано в наш актив. Маю на увазі не лише врожай (хоча і він, як свідчать попередні підсумки, — доволі щедрий), а, насамперед, моральний бін справи. Ми перевірили себе в ділі, а в бригадний підряд повірили як у ту форму, яка здатна за-

безпечити очікуваний прогрес.

Що це так, свідчать факти. Скажімо, тречка дала небачений досі врожай — понад п'ятнадцять центнерів з гектара. Значно більше, ніж планували, отримали й ранні зернових та технічних культур. Переконали: ці зрушення — результат широкого впровадження бригадного підряду.

І. ГОЛОВАНОВ, ланковий механізованої ланки колгоспу імені Кірова. Знам'янський район.

На повному госпрозрахунку

ПРАЦЮЄ КМК МЕХАНІЗАТОРІВ. ПРО ЗДОБУТКИ МОЛОДИХ РІЛЬНИКІВ РОЗПОВІДАЄ ЛАНКОВИЙ.

цесі виконання різних робіт з цієї суми нараховували зарплату механізаторам, ремонтували агрегати. Платили й тим товаришам, яких, розуміючи, що самі не впорємося на збиранні врожаю, запрошували на допомогу. Маю на увазі М. Чорного, В. Лайтара, І. І. Гуйвана.

Бригадний підряд розширив наші можливості. Скажімо, нині успішно ведемо оранку на зяб. Працюємо у дві зміни, один одного підмінюємо. Крім економії робочого часу, двоєзмінка сприяє підвищенню продуктивності праці. У В. П. Богдана, С. М. Плетухіна, І. М. Дяденка вона збільшилася на п'ять процентів. Якщо врахувати той фактор, що цей показник значною мірою впливає на коефіцієнт

трудова участь згаданих механізаторів, то можна впевнено сказати: це позитивно відібється й на заробітній платі.

Про КТУ скажу окремо. Визначасмо його подібно. Враховуємо не лише планові показники, а й дисципліну, якість виконуваних робіт, громадську роботу.

Хочеться наголосити й на питанні економії. Нині цей показник став одним з вирішальних. На власному досвіді переконалися: заощаджувати, берігти пальце і мастила, запчастини набагато вигідніше, ніж купувати їх за гроші, виділені колективу для вирішення цілого комплексу завдань.

Ось один лише приклад такого господарського підходу до справи. Вес-

ною, коли сіяли кукурудзу, виникла потреба в додатковому працівникові. Річ у тім, що комуся же треба було подавати з машини на сіялці насіння. Зібрався всі і вирішили: запропонуємо роботу цим водієві автомобіля. Той погодився. Помічників за роботу додатково виплачували двадцять процентів від заробітку сівачів.

Сьогодні ми ще не знаємо всіх своїх можливостей. Остаточного про все стане відомим наприкінці року. Та вже зараз з певністю можна сказати: молоді виправдали довіру правління колгоспу. Молоді механізатори старалися, намагалися удосконалити систему організації праці.

У колективі відсутній

ДЛЯ членів нашої механізованої ланки, яка вирощує зернові і технічні культури, десять місяців нинішнього року були особливими. Насамперед тому, що колектив працював за методом бригадного підряду.

Хочу розповісти про роботу своїх колег, про те, чого ми добилися і що нам дав колективний підряд.

Ще в грудні минулого року у нас на тракторній бригаді відбулася реорганізація. Механізатори розділилися на ланки. В січні ми вже знали, що від кожного з нас вимагається, хто й за що відповідає. Було нас тоді дев'ятьнадцять. Склали технологічні карти. Туди занесли дані: які роботи виконуватимемо і скільки на яку операцію витратимо часу, палива, яка техніка працюватиме на полях.

Господарство виділило нам гроші — понад 220 тисяч карбованців. У про-

ЗВІТИ І ВИБОРИ В КОМСОМОЛІ

КОЛЕКТИВ локомотиво-складального цеху Гайворонського тепловозремонтного заводу щирою працею успішно справляється з виробничими завданнями. В цьому не мала заслуги й комсомольців. Переважна більшість їх трудиться, перекрипаючи порми виробітку. Серед правофлангових — електрослюсарі Микола Чорний, Ігор Лудський, Андрій Свєрбунс, фредерувальник Анатолій Кучер, слюсар Федір Пляксієнко... Їхні імена названі у доповіді на не-

виробничі питання — то справа адміністрації, комсомолові тут робити нічого. Мовляв, — що він, комсомол, може зробити, коли не вистачає матеріалів та інструменту? Слюсар Микола Гніденко, зокрема, нарікав:

— Видали мені один ключ на 32 і десять напильників. Чим же пра-

ців, в першу чергу молодих. Турбує спілчан і робота Ідальні. Години обіду часом не вистачає для робітників, бо на ту пору сюди вільно заходять сторонні люди. Були колись у Ідальні комлекси обідні, та інші чомусь зникли...

Підняті на зборах питання свідчать про небайдужість комсомольців до всього, що заважає краще працювати. Та чому треба було чекати звітно-виборних зборів, щоб назвати недоліки? І що робила комсомольська організація цеху, щоб усувати їх протягом року? Випаляється — нічого. Тобто, активність під час зборів виявилася активністю на словах, а на ділі ж...

Прийнята зборами постановка національного комсомольського організації цеху на повільні організаторської й виконувати роботи в колективі, на досягнення кращих показників у соціалістичному змаганні.

Н. МЕЛЬНИК,
громадський кореспондент «Молодого комунара».
м. Гайворон.

Бойовитість... на словах

давніх звітно-виборних зборах секретар комсомольської організації цеху молодий комуніст Василь Паскальський.

На рахунок у молоді, відзначив він, чимало трудових справ. Так, комсомольці цеху взяли участь у двох суботниках. На загальнозаводській спортивній спартакіаді вони зайняли перше місце; виступили з ініціативою реконструювати заводський спортивний зал. Молоді виробничники вже працювали на його обладнанні. Деякі тренажери зробили власноручно. Хочуть на честь річниці комсомолу відкрити спортивний клуб.

Комсомольці не замочували своїх проблем. Хоча, більшість залишала, що

цювати? Добре, що поруч досвідчений П. І. Василь, який необхідні інструменти приніс із дому...

Електроварник Георгій Клименко та слюсар Ігор Свєрбунс з електроапаратної ділянки говорили, що виконання річного завдання їхніми колективами ними опинилося під загрозою. То тепловізів немає, то запасних частин. Звідси — перитичність роботи, низька якість ремонту. Про це відомо адміністрації, але змін в забезпеченні виробничого процесу не помітили.

Як відзначили учасники зборів, молоді непокоїть надто повільне розгортання будівництва житла. Звідси — плінність кад-

ТРАСА проходить за якусь сотню метрів від току. Натужно гудуть по ній потужні «МАЗи», шмигають в один і другий бік «Ниви» та «Запорожці»... Дорога без руху не дорога. Віктор бере у дядька Івана, вагари, накладну й неспішно йде до свого «ГАЗ-53». Йде з приємним почуттям, що ось зраз він пірушить в дорогу і теж увіллється в цей неспокійний потік керованих людьми машин. Бігтиме вдалі темної сірої стрічки шосе, мигтінимуть за вікном знізюмі осінні крає-

ших вигод немало, а не дуже держиться молоді рідних гнізд.

Чи може, так і має бути? Для нього два армійських роки минули серед потужного гомону московських вулиць (служив у столиці, минала та служба за кермом автомобіля, то мнайскравіший спогад про Москву — це образ її переповнених машинерією вулиць). І десь наприкінці служби у нього появилось незнане досі відчуття: жаль за тим, що скоро доведеться розлучитися з величезним містом, в яке так вжився і масштабами його мимоволі захоплювався. Та й хлопці-однополчані підмовляли: «можливість назавжди залишитися»...

Тоді, після дворічної розлуки з рідним домом, йому здавалися такими далекими і Добровеличківська школа-інтернат, де вчився після Любомирської восьмівірчки, і шо-

ДІМ

види — розлогі лани, помережені спустілими вже посадками. Рівно гудітиме мотор, усміхатиметься з кольорового фото за вітреним склом його улюблениця — маленька Оля (назвав її так на честь своєї старшої сестри, що вчителює тут же, в Піщаному Броді). І ясно й погідно думатиметься йому про життя, яке не завжди було до нього прихильним, але яке навчило розуміти, що є в світі добром, а що — злом, та жити своїм трудом і розумом.

Він пригадав, як бігла йому назустріч донька, коли вчора надвечір пригальмував біля «Вишеньки» (це так дитсадком колегоспний називається). «Тату, тату-у-у-у!» — а сама розхристана, пальтатно метале, і бант так смішно з-під шапочки вибився... Та й защемило враз біля серця. Сплизло в пам'яті вже призабуте, але від того не менш болюче: Оля у них із Раїсою народилася вже другою, а перше дитя... Не вберегли лікарі, одним словом. Через те, може й любові у них і сім'ї до дочки — за двоох (якщо, ясна річ, це можна якось виміряти).

У Вікторових батьків дітей четверо, і всі дорослі (старший син, приміром, вже в армії служить), і не часто вони збираються в материнській хаті. Може, так це й тому виходить, що та хата, де росли, лишлася в іншому селі — в ближній Любомирці. Там не лишлося роду, а спогади дитинства все ж родом злізати. Але й маленька Любомирка з часом змінюється. Де та однопверхова восьмівірчка, в якій вчився він, Віктор? Зараз Любомирські школярі бігають вже до нової, двоповерхової. Великі, світлі класи (роздвинувся, зіхавши якийсь до Любомирки, — школи обминути не міг). Тільки от учнів у тих класах не більше, ніж не дуже охоче залишаються молоді в селі. Ба, навіть у Піщаному Броді — село старовинне, велике — аж три колегоспи тут, і річка є, і на трасі, та й ін-

НАД РІЧКОЮ

ферування в рідній Любомирці, і нова хата батьків в Піщаному Броді, куди вони перебралися в 1977 році. З такими нечіткими спогадами про все, що було до служби, та твердою впевненістю, що неодмінно повернеться до столиці, і виїшов з рейсового автобуса в центрі села. І раптом... Побачив маму: повагом, своїм до болі знайомим, буденним кроком йшла вона до сільського магазину. В руках несла велику господарську сумку, і платок на нещипний голові був старенький, поношений.

— Мамо!.. — із більше у нього не вистачило слів. Радість сяйнула у повних задумою материнних очах. Радість, перемішана із нещасливим тихим одвічним смутком.

— Віта. А ми, сину, тільки позавчора Володю в армію випроводили. Теж, мабуть, у Москві служитиме. Ой, та що ж це ми стоїмо! Дай я тебе хоч привітаю з дороги.

За кілька днів гостювання дома Вікторові якось ніби само собою відкрилося: нікуди він не поїде із села... А Володя, молодший брат, і справді служив у Москві: розминулися їхні поїзди десь у дорозі між Кіровоградом і Москвою.

ПРІЙ їзді в Помічню, куди проліг того осіннього дня шлях Віктора Корецького (возив зерно на елеватор) траса круто завертає, перетворюючись на міську вулицю. Тут їхати треба тихше. Пригальмовуючи, Віктор подумав, що, бач, вчетверте вже сьогодні в Помічній, а до брата все ніяк заскочити. Але добре: недалеко від дому батьків живе тепер і Володя.

Біля їзди на елеватор зібралася чималенька чер-

га. Що ж, доведеться чекати. Стільки часу забирало стояння в чергах! Можна було б за день на кілька худок вигадати. Та куди! — не встигають прийняти помічниць зерно звідусіль. А нині його треба ще й пересувувати, бо погода така... Зайняв місце в ряду, поставив машину, а сам — до хлібного магазину. Смачний хліб у Помічній випікають; а в селі, дома, тепер ніхто не пече свого, домашнього — мороки багато.

Глянув збоку на свій голубий «ГАЗ-53» і усміхнувся («Як лялечка!», порівнявши із своєю першою машиною, яку одержав ще до армії «з рух в руки» від Володі Чумана. Той тоді снізав напівжартома-напівсерйоз, відділюючи назовсім ключі:

— Не переживай — машина як машина. Стажуйся! І тримайся ближче до тракторної бригади...

На тому старенькому пошарпаному «ГАЗ-53» пропрацював тоді Віктор цілий рік. Що й казати, досвід набрався. Особливо в ремонті. При тих ремонтах і порада тримати-

БІЛЯ ДОРОГИ

ся ближче до бригади, до хлопців-механізаторів виявилася доречною.

...З останнього у той день рейсу на Помічнянський елеватор повертався вже затемню. Знав, що дома, перш ніж засісти біля телевізора, ще попорається коло хазяйства, бо, як пишуть у газетах, особисте господарство — резерв Пролетарської програми. А за Олею в дитсадок сьогодні вже не встигне. Таки довгенько простояв у черзі на розвантаження.

Уявив собі село, що світитиме теплими вікнами, їхню вулицю над темним о пій порі Чорним Ташликом («Ех, коли вже на рибальку вирвуся?»); проступила в уяві і власна хата (колегосп виділив йому як передовикові, ланкопому КМК водів). Живуть вони з Раїсою біля току, неподалік траси, яка завтра знов покличе його на роботу. Та хіба тільки його одного?.. Подумав про хлопців-шоферів — і одразу згадав слова заставра В. Г. Дзюбенка:

— Ти, Вікторе, май на увазі: хлопці хочуть, щоб ти й далі був, як мовиться, на чолі КМК. Так що, мабуть, не поспішай розлучатися із комсомолом.

Цього року передовому шоферові піщанобродського колегоспу «Шлях до комунізму» В. М. Корецькому виповнилося 28. Попереду — довга дорога.

П. СЕЛЕЦЬКИЙ.

Добровеличківський район.

Річні бувають професії: цінна і не дуже, улюблені, престижні і просто добра оплачувані. Робота, яку обрав молодий колегоспинець Льоша Ларін, на перший погляд, не належить ні до престижних, ні, тим більше, до високооплачуваних. Він — іздовий. Але хлопця задовольняє справою, яку робить, любить ходити біля ной. А ще розуміє — без його пари вороних колегоспу імені Шевченка не обійти.

Гайворонський район.

«НА ФОНІ ІДИЛІЧНИХ КОНОПЕЛЬ»

Так починався проблемний матеріал, надрукований у номері «Молодого комунара» за 13 серпня ц. р. Йшлося про ети профілактичної та організаційної роботи по боротьбі з наркоманією в Устинівському районі. На публікацію відгукнувся заступник завідувача обласним відділом охорони здоров'я Т. Г. Гутник:

«Обласний відділ охорони здоров'я повідомляє, що наркологічний кабінет Устинівської райлікарні після виступу газети було укомплектовано кадрами. Відповідно до плану під-

готовки спеціалістів у районі направлено психіатранколога (на повну ставку) — молодого спеціаліста, який пройшов річну спеціалізацію з наркології.

Організувати експрес-дослідження на наявність наркотичних речовин в біологічних рідинях у райлікарні поки що немає можливості: в області не вистачає необхідної апаратури й обладнання. Через те поки що такі дослідження проводяться в обласному наркологічному диспансері, де ці речовини у пацієнтів виявляють протягом 3—6 годин після

вживання. Це значить, що можливості діагностики обмежені.

Можливо, через те у названих в газетній статті людей наркотичних речовин не було виявлено. Ті молоді люди не виявили ознак захворювання наркоманією, хоча фактично, як відзначили працівники міліції і наркологічного кабінету на місці, вживали наркотики.

Однією з головних гарантій ефективного лікування хворих наркоманією, а також у профілактичному лікуванні тих, хто тільки почав пиячити наркотики, є ставлення таких

людей до лікування. Через те, що їхня реакція часто негативна, зусилля лікарів нерідко виявляються марними.

Публікацію «Молодого комунара» обговорено в колективі обласного наркологічного диспансеру. Вирішено звернутися до обласного відділу народної освіти із пропозицією проводити спеціальні заняття з учителями загальноосвітніх шкіл, що допоможе профілактиці наркоманії серед неповнолітніх».

ДЕ ПРИДБАТИ КАСЕТИ?

«Освітнім часом наша промисловість випустила величезну кількість магнітофонів, але касети до них дістати складно. Де в області можна купити магнітофонні касети?»

В. ДРОБОТ,
В. КОВАЛЕНКО,
десятихкласники.
с. Поселянівка.
Олександрівський район.

У Кіровограді є спеціалізований магазин радіо-

ЧИТАЧ ОДЕРЖУЄ ВІДПОВІДЬ

телевізійних товарів «Мелодія», куди ми й звернулися відносно касет. «Зараз немає, — відповіли працівники магазину. — Але бувають. І касети до портативних магнітофонів (по 4 карбованці), і боби до студійних. Вільно не лежать — їх досить швидко розбирають».

Радимо, втім, хлопці, періодично продзвонювати по телефону 4-25-76 і питати, чи є в продажі касети, а в разі ствердної відповіді під'їхати в Кіровоград за адресою: вулиця Карла Маркса, 12, магазин «Мелодія».

ПАМ'ЯТЬ

У ТО ви, діти війни?

Якими ви були в сорок першому — шестирічні, десятирічні, дванадцятирічні? Ті, хто через своє дитяче сприйняття ще не встиг усвідомити самого ЖИТТЯ, але зрозумів народне лихо 22 червня 1941 року. Лихо, спресоване у слові ВІЙНА, короткому і різкому, як постріл. Крізь саме серце, навиліт. Рік на війні дорівнював двом мирним. А для дитини, мабуть, трьом. Отож за чотири неповні роки початку сорокових ви встигли прожити майже все дитинство, тричі наповнене горем.

Природою для цієї публікації став маловідомий факт періоду тимчасової окупації Кіровограда німецькими загарабниками. У сорок другому році один зацікавлений фашист відкрив у місті фабрику іграшок, на якій працювали виключно діти, котрі залишилися на окупованій території без батьків. Працювали за шматок хліба по 12—14 годин на добу. А виготовлену продукцію відправляли до Німеччини, де реалізовували через іграшкові магазини для дітей «вищої раси». Факт цей ще раз висвітлює суть фашизму, сповнену цинізмом. Та якщо кировоградська фабрика іграшок — лише епізод «діяльності» німецьких окупантів на радянській землі, то фабрика фашизму в цілому переслідувала й таку мету: перетворити дітей Радянського Союзу на іграшку в руках фашистів.

Працюючи над цим матеріалом, я познайомився із щирими, небайдужими людьми, котрі старалися хоч трохи допомогти мені. Інші шукали допомоги редакції. Так, кировоградка Г. К. Щербина написала:

«Шановна редакціє! Весь час думаю про дітей окупації. Можливо, допоможете розшукати сиріт, про яких потурбувалася Радянська влада?»

Маринич (Юра?). Десять тридцять восьмого року народження. Його мати Маринич Варвара до війни працювала в Кіровоградському педагогічному інституті імені Пушкіна викладачем. А батько перебував на партійній роботі в Знаменні. Під час війни обоє партизанили. Гітлерівці вистежили патріотів, а трирічного Юру разом із дідусем та бабусею кинули до концентраційного табору. Лише дивом хлопчика пощастило врятувати. Але після цього для нього почалися нескінченні злигодні. Знаю, що Юра Маринич залишився живий.

А ще — Мартишкин Володимир (1938 року народження) і Геннадій (1941). Їхній батько з перших днів війни пішов на фронт, а мати Анна («врейка за національністю») залишилася з дітьми в окупованому місті. Анну виказав німцям поліцей. І коли її разом з іншими євреями на машині везли розстрілювати на фортечні вали, то жінка викинула малюків на дорогу. Їх підібрав дідусь...

Невідомі сторінки Великої Вітчизняної. Чим далі перегортаєш їх, тим більше розумієш, що війна — не тільки оборона Москви, Севастополя, Сталінграда, не тільки штурм Берліна чи визволення Праги. Не лише важка осінь сорок першого чи радісна весна

...Рипнули двері, й до шкільної кімнати увійшла вчителька. Дитячі очі відразу вихопили її постать з напівтемряви. І тільки короткі подихи, котрими учні зігрівали свої поспілі від війни і холоду руки, порушували навколишню тишу.

— Здрастуйте діти! — тихо, по-святковому привіталася вчителька. — Сьогодні ми продовжимо шкільний навчальний рік, тимчасово перерваний не з вашої вини...

То був березень сорок четвертого. Не минуло й двох місяців після визволення Кіровограда від лоджерів з орденами Великого Каїна та Ірода Першого ступеня з дубовим листям. Місто тільки-но просиналось від дев'ятихсот днів окупації. Про-

дату, але фашист підштовхнув її. Полонений похмуро поглянув на німця: «За що?». Фашист щось люто скрикнув і, розмахнувшись, з усієї сили вдарив червоноармійця прикладом по голові. Той тихо опустився на землю донизу обличчям. Його голова перетворилася на криваве м'ясо. Полонений, спираючись скрещеними пальцями об землю, злегка підвівся і, застогнавши, вправ. Аби більше ніколи не звестися. Невдовзі на базарній площі з'явився символ фашистської влади — три шибениці. А біля трамвайного парку, на лисою залізною стовпі, ще довго висів підвищений німецькими варварами робітник. Під ним був підпис: «За саботаж». Фашисти — не люди. Це звірі, які ледве стримують сною звірячу натуру, щоб не кинути на людину і не

зом з дітьми. Пастушого ранку фашисти розстріляли всіх, хто залишився в місті, у тому числі мою матір і старшу сестру. Забуті це неможливо. Останню краплину своєї крові віддам, аби допомогти Вітчизні доклати цю фашистську брідоту!»

Аделіна Обельчак (9-й клас): «Сьогодні був чудовий ранок. Один з таких ранків, які бувають тільки на Україні. Мені добре спалося, бачила чудовий сон: я в школі. Наблизившись до вікна, я дивилася на вулицю і думала про ту щасливу годину сну, коли почувала себе вільною. Повернувши голову, я раптом побачила пару вороних, добре вгодованих коней, що везли хуру, на якій сиділа людина в жовтій уніформі. То був німець-комендант. Невелика худорлява постать, довга шия, перекошений рот, штушне око, нелюдський погляд. Все це робило такою огидною цю постать, що не хотілося й дивитися. Раптом почула крик. Німець внів з хати чоловіка, за яким бігли діти й жінка.

— Лягай! — вигукнув німець і встав нагайкою на землю. — Лягай, бо буду бити!

Його останні слова заглушили посиніли нагайки в повітрі. Як чорна гадюка, змишавшись угорі, лоза опустилася на плечі чоловіка. На сорочці виступили краплини крові. А чорна гадюка все лягала й лягала на спину. З хати лунали крики жінки та дітей. Я не могла дивитися на катування людини людиною-варваром. Сльози образи і гніву затуманили мої очі. Хотілося мстити...»

Неля Грушецька (8-й клас): «Мене забрали до концентраційного табору, де готували молодь для відправки в Німеччину. Німці-пербувальники висувалися веселі пісні, ставили платівки на патефон. А під типом стогнали наші матері, дивлячись на своїх дітей в останній раз...»

Майже в усіх творях кировоградських школярів згадуються три дати: 5 серпня 1941 року — день окупації міста

ТАК НІМЕЦЬКІ ОКУПАНТИ СИЛИЛИСЬ НАРЕКТИ КРАЇНУ РАД, НАЗИВАЮЧИ ДІТЕЙ ІГРАШКАМИ.

йшли перші суботники по відбудові пограбованого і знівеченого града з ім'ям Кірова. І перше, що встигли кировоградці повернути своїм дітям, — школи. Як маленьку частку вкраденого дитинства. Навіть не школи, а тісні кімнати, напівзгоруч обладнані у ще вкритих попелом війни будинках.

Вчителька підійшла до дошки, невідомо де знайденої шкільним загоспом, і вивела: «4 жовтня 1944 року. Що я пережив під час окупації». Саме таким став перший твір кировоградських школярів — дітей війни, дітей окупації — живого матеріалу для фашистської фабрики іграшок.

Будаш Люда (6-й клас): «Мені лише тринадцять років. Здається, що прожила я надто мало. Але з того, що знала за останні два з половиною роки, можна було б написати сумну повість».

Галина Перетятченко (10-й клас): «Мені ще ніколи не хотілося так бути майстром слова, як нині, щоб передати той гніт, що давив на нас, мою безмежну ненависть. Але я тільки учениця десятого класу, і тому, як вмію, опишу цей проклятий час».

Зоя Ілейко (9 клас): «До самої останньої хвилини я не вірила, що фашисти захоплять рідний Кіровоград. Але якось вранці вулицею промчав мотоцикл. Я визирнула за ворота і прожогом кинулася назад: вулицею йшла

розірвати її в своїй скаженій люті».

Гая Корінецька (7 клас): «Німці зайняли нашу хату, а я з матір'ю перейшла до холодного сараю, де не було чим топтити, навіть зігріти їжу. Хату ж німці топили добре, переставляли багато. Я мусила підніматися о третій

годині ночі, аби збирати перепал. Так ми грілися».

Дев'ятикласниця Аделіна Обельчак свій твір почала зі слів Іллі Еренбурга: «Вбивств для них — не вияв душевного розгулу, а методична діяльність. В Києві один з гітлерівців, який вбив тисячу дітей, написав: «Ми знищуємо маленьких представників страшного племені». І. Е.». І ці самі «І. Е.», подані лише в абрєвіатурі, зріднили розповідь шістнадцятирічної школярки з публіцистичною досвідченого майстра.

Діти окупації, розстріляні й закатовані, — ви незагоєні рани на тілах радянських республік. Еріх Кох — рейхс-комісар окупованої України — подарував Гітлерові всю українську молодь 1926 року народження. 21 червня 1943 року з кировоградської залізничної до Німеччини відправляли перший ешелон з дітьми. Їх вантажили у величезні машини, зачіпляли й везли. Для багатьох то був останній шлях рідним містом. Батьків до дітей не пускали. А для того, щоб не було чути криків нещасних, на пероні грали для оркестри. Жінки везли на собі волосся й голосили так, що навіть людина з кам'яним серцем не стримала б ридань.

«Вночі 5 листопада 1943 року гестапівці вдерлися до нашої хати. Посадили в машину і відвезли до в'язниці, — виведено на аркуші в лінійку шестикласницею Д. Артюшиною. — Там ставили на коліна, обшукували, били. Потім кинули до камери, ми в темні лягли на цементну підлогу. Харчували куском хліба на добу, на повітря вводили лише на десять хвилин. О четвертій годині до камери входив німець з книжкою в руці, називав прізвища. Хто виходив з камери — більше не повертався. Через три тижні з'явився надійшов наказ: випустити дітей віком до дванадцяти років. Їмні витягли дітей, били жінок прикладами. Діти плакали, а збожеволілі матері на колінах благали катів розстріляти їх ра-

німецькими загарабниками, 21 червня 1943 року, — коли відправляли молодь до Німеччини, та 5 листопада 1943 року — день розгрому кировоградського підпілля, очолюваного Оленою Буряковою. Є ще й четверта дата — 7 січня 1944 року — день визволення Кіровограда радянськими військами.

Поезію цього дня передає твір десятикласниці Галини Перетятченко: «Все гучніше й гучніше вибухи сповіщали про наближення нашої армії до Кіровограда. І ось цей день прийшов! 7 січня 1944-го! Навіть природа сповнилася почуття, породжене святковим піднесенням визволеного народу, і підготувала найкраще змове вбрання — іній. Вранці всі будинки, садки, електричні дроти побіліли від інею. І тільки руїни та попеліща нагадували про Святий вечір і Снягу ніж під різдво!».

С. БОНДАРЕВ.

ЗАМІСТЬ ПІСЛЯМОВИ: Редакція «Молодого комунара» звертається до вас, діти війни. Напишіть нам про цей важкий для нас і для країни час. Адже нинішнє покоління не повинно забути років Великої Вітчизняної — років полум'яного подягу всього радянського народу.

сорок п'ятого. Це також і полон, і окупація, і концентраційні табори. Це і безкрайні дороги по розкислій посени землі... З нескінченними смутними напоями дітей і жінок, яких підганяли повітряні хрестоносці «Люфтваффе», шедо поспіаючи їх смертельним металом. Це також і дитячі безмірні мути та рани. Все те, без чого повної історії Великої Вітчизняної не може бути.

військова техніка з солдатами в зелених, вкритих пилом мундирах, з незнайомими пілотками на головах. Це були вони — німці... Пригадую випадок. Я йшла вулицею повз будинок колишнього педінституту, який загарабники перетворили на госпіталь. Пазустрія гнали наших полонених, оточених густим цесом озброєних фашистів. Якось жінка хотіла передати шматок хліба опухлому від голоду радянському сол-

ЖИТТЯ МОЛОДІ ЗА РУБЕЖЕМ

НЬЮ-ЙОРК. Діловий за- для поліпшення взаєморозуміння між батьками і дітьми призначала адміністрація середньої школи в американському місті Оксфорді (штат Канзас). В один з днів минулого тижня вона запропонувала майже всім батькам зайняти місце на своїх дітей за партами. Незвичайний експеримент тривав лише один день, однак він напевно примусить багатьох дорослих жителів міста, яким довелося добре попотіти на заняттях, докорінно переглянути свої погляди на процес навчання в сьогодишній школі.

«Справа у наших дітей не з легких, — визнала Джулі Еванс, вправляючи чергову помилку на уроці математики. — Все надто багато складніше, ніж у наш час, а я не була ще на біології». Для мене, — підтримала її сусід по парті Рон Лаурі, — головне — не осоромитися. Якщо я виставлю себе на посміховище, то як мені після цього дивитись у віці доцільно-старшокласниці?». Дуже неприємно почував себе за партою сина на контрольній з математики — Джим Коннер. «17 років тому, — зітхав чин, сказав він, — я провалився на екзамені в цій самій кімнаті».

«Я виснажений, — відзначив, підбиваючи підсумки навчального дня, директор школи Дів Хейз, — що батьки, які були присутні на заняттях, стануть тепер з більшим розумінням ставитись до гурбот своїх дітей».

ТРІПОЛІ. Четверо дітей підірвалися на міні неподалік від лінійського населеного пункту Єфрен, розташованого за 160 км на південний захід від Тріполі. Як повідомило сьогодні

агентство Джана, інцидент стався 9 жовтня. Потерпілих підлітків у тяжкому стані було доставлено в найближчий госпіталь. Агентство зазначає, що тисячі лінійців загинули або були пошкоджені в результаті вибухів мін, установлених італійськими колонізаторами в період їх панування в країні.

(ТАРС).

МЕРКАНТИЛЬНА ДІВЧИНА, ЩО НЕ ЦУРАЄТЬСЯ РОМАНТИКИ

Нині її реклама більш ніж скромна: ніяких плакатів та шоу — лише кілька рядків у газеті. Та саме це за американськими стандартами свідчить про суперпопулярність. Співакці вже не потрібна реклама. Але протягом її 28-річного життя було всього.

Мадонна Луїза Вероніка Чаконе народилася у передмісті Детройта Бай-Сіті. Коли дівчинці було 6 років, померла її мати. Батько одружився вдруге. І якраз це зробило з тихої та лагідної дитини маленьку фурію. Щоб якось привести її до ладу, батько віддає неповірну доньку в католицьку школу. Але Мадонна не захотіла там учитися. Вона мріє стати танцівницею. В 17 років з 35 доларами в сумочці дівчина їде до Нью-Йорка. Через деякий час у незнайомому місті з'явилися друзі, з якими вона багато часу проводить на дискотеках серед ланків та прихильників «нової хвилі». Мадонна працює продавщицею, офіціанткою, позує для порножурналів «Плейбой» та «Пентхауз». Груші їдуть на оплачувані заняття танцями. В кінці 1979 року зустріч із відомим французьким співаком Патріком Ернандесом, який набирає у Нью-Йорку танцівниць для своєї групи, привела до значних змін у її житті.

У Парижі Мадонна наполегливо вдосконалюється в танцях. Але зірка або сві-

тить, або ні. І незадоволення тим, як складалася її кар'єра в Європі, Мадонна знову повертається до Нью-Йорка. Із Франції вона приїхала впевненою в тому, що може стати співачкою. Рік пішов на завоювання основ музичної творчості, на написання текстів для пісень. Мадонна збирає групу «Брексфест клуб», де грає на ударнику. Так сталося, що її почув Сеймур Штейн, власник невеликої фірми грампласту. У манері виконання Мадонни бізнесмен із подивом знайшов досить оригінальну суміш року, блюзу, диско — і все це на основі «нової хвилі». Був підписаний контракт. Перша платівка Мадонни вийшла через рік. Спочатку вона не була помічена слухачами, але до весни 1984 року поступово набула популярності. Наступний диск «Як непорочна діва» моментально підкорив Сполучені Штати. «І зійшла зірка Мадонни...».

Незважаючи на те, що вся Америка дивиться на неї, Мадонна не змінила свого сценічного іміджу. Агресивний панк з мікрофоном, вона кидає виклик добропорядній Америці. Вона не боїться навіть церкви, коли під час деяких виступів розміщує хреста на голому животі. Але Америка звикла до скандалів. Америка навчилася робити з привідників скандалів іграшки, як

то було з Елвісом Преслі. Мадонну часто порівнюють із Мерілін Монро. Був період, коли співачка навмисне підкреслювала цю схожість. Сама вона каже: «Дитиною я захоплювалася Мерілін. Але потім зрозуміла: вона жертва людей. Я не бажаю її долі».

Мадонну з її привабливою зовнішністю знімають у кіно. 1984 року вона звернула на себе увагу у фривольному фільмі «Жертва», де грала головну роль. Наступний фільм — «Безнадійні розшуки Сюзан» — приніс тим, хто його створив, десятки мільйонів прибутку, а Мадонну зробив ще й кінозіркою. Мадонна грає в цьому авторобіографічному для неї фільмі діячину-неохайні «без будь-яких забобонів, котра не обмежує себе ні в чому». Далі був фільм «Шанхайський сюрприз», що його поставив колишній бітл Джордж Харрісон. Мадонна знялася у ньому зі своїм чоловіком актором Шіном Пенном. Тепер її героїня — добропорядна, далека від епатажу дівчина.

Якщо під час виконання пісні «Меркантильна дівчинка» з платівки «Лайк Верджін» з таким текстом: «Цей світ матеріальний. Я у ньому все підрахувала і для мене кращий хлопець той, у кого є гроші» Мадонна, обриваючи куплет, витягувала з-під майки пучок банкнот і глузливо ки-

дала їх у зал, то тепер, після «Шанхайського сюрпризу» і останнього диску «Іру блю» колишній «галасливий секс-символ Америки» піднесла своїм прихильникам справжній сюрприз. Платівка переповнена романтикою: «До тої пори, коли ти не з'явився на моєму порозі, я не знала, що таке любов», а Мадонна на сцені стала нагадувати, як пише критика, вихованку закритого пансіону. Може, це врахування нового піднесення пуританства в Америці?

За чотири роки Мадонна випустила три диски-гіганти і знялася у трьох фільмах, обійшовши в популярності Мерілін Монро. Продано 25 мільйонів її платівок. Вона сама веде свої фінансові справи. Вона досягла свого, хоч і не зробила в музиці нічого принципового. А щодо кінематографа... Іменитого рок-патріарха Рода Стюарта спитали, чи не хоче він знятися у фільмі, який ставитимуть не менш відомий Елтон Джон, разом із Мадонною. «З Мадонною? — перепитав Род. — Це було б звірством...».

В. ШИЛО.

ТЕЛЕБАЧЕННЯ

Неділя

15 Листопада

ЦТ (I програма)

7.00 — «90 хвилин». Ритмічна інформаційно-музична програма. 8.30 — Ритмічна гімнастика. 9.15 — Тіраж «Спортлото». 9.30 — «Будильник». 10.00 — Смуток Радянському Союзу! 11.00 — «Ранковий пошук». 11.30 — Клуб мандрівників. 12.30 — Музичний юск. 13.00 — Сильська година. 14.00 — «Здоров'я». Прес конференція міністра охорони здоров'я СРСР Є. Чазова. 14.45 — Прем'єра документального телефільму «Автопортрет з квітами». 15.00 — Новини. 15.05 — «Щастя тобі, земле». Музична програма. 16.40 — В гостях у назви. «Попелюшка». 18.00 — Міжнародна панорама. 18.45 — Мультифільм «Глиняна казка». 18.55 — Хвилинні дозвіл. 19.00 — Футбол. Чемпіонат СРСР. «Спартак» — «Динамо» (Тбілісі). 2-й тайм. 19.45 — На чемпіонаті світу з шахів. 20.05 — Новини. 20.10 — Кінофільм. 21.00 — «Час». 21.40 — Проктор перебудови. 21.50 — Прем'єра документального телефільму «Кафе на колесах». 22.00 — «Що? Де? Коли?». Телевикорини. Зустріч команди СРСР — НРБ. Випуск 3. Фінал. Трансляція з Софії. По закінченні — Новини.

УТ

10.00 — Новини. 10.15 — Ритмічна гімнастика. 10.45 — Ліричний концерт. 10.55 — Газетовід — прогрес: «Субота, неділя». 11.35 — Імпровізація. Естрадна програма. 12.05 — Прем'єра фільму «День відкритого серця». 12.30 — Театральні прем'єри. «Погода наступних днів». 12.35 — Дитячі кіностріли. Художній фільм «Чарда». 14.10 — Новини.

14.20 — Слани солдатів. 15.20 — Телефільм «По Дніпру». 15.30 — Міжнародний музичний телеміст ЮНЕСКО. 17.00 — Майстри гумору. А. Латинин. 18.00 — Кіноновини. Телефільм: 18.05 — Студія «Золотий ключик». Зустріч з Юзефом Е. Кіо. 19.00 — Афішувальна програма. 19.35 — «Село і люди». 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Проктор перебудови. 21.50 — Художній фільм «Зоринне відлюдження». 23.10 — Афішувальна програма.

ЦТ (II програма)

8.00 — На зарядку ставай! 8.20 — «Залізни сходи». Документальний фільм. 9.35 — Із співробітці світової музичної култури Г. Свиридов. 10.30 — Програма Омської студії телебачення. 11.30 — «Співоче поле». 12.30 — Зустріч у Концертній студії. Останкино з виступами СКТУ. 14.00 — Міжнародний фестиваль телепрограм народної творчості «Веселіа». «Дивовижна схованка у смілку». (Угорщина). 14.35 — Фестиваль національних театрів країни. «Чунокка». Фільм вистава. 16.15 — «Сторінки радянського мистецтва». Телерадіо в театрі. Фільм 9. 17.15 — Футбол. Чемпіонат СРСР. «Дніпро» — «Динамо» (Мінськ). 2-й тайм. 18.00 — Футбол. Чемпіонат СРСР. «Спартак» — «Динамо» (Тбілісі). 1-й тайм. 18.45 — Концертний додаток до передачі «Фестиваль, конкурси, концерти». Г. Малер. Симфонія № 1 ре мажор. 19.50 — Прем'єра науково-популярного фільму «Повернення до себе». 20.00 — Вечірня казка. 20.15 — Співає 10. Маруся. 21.00 — «Час». 21.40 — Проктор перебудови. 21.50 — «Каракумський репортаж». Художній фільм. 23.10 — Новини.

Редактор
Ю. СЕРДЮЧЕНКО.

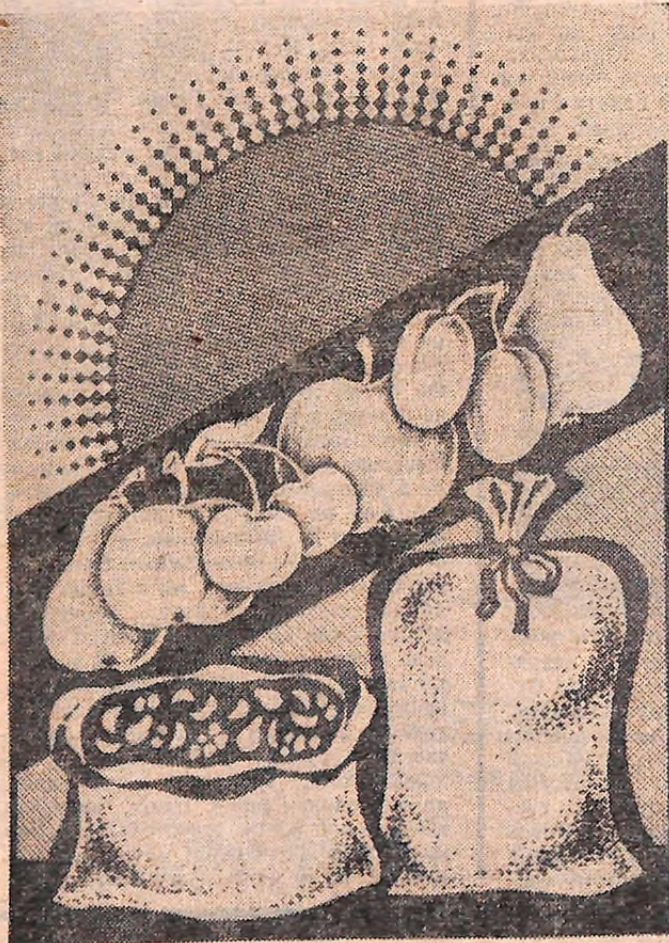
ПРОПОНУЮТЬ ЗАГОТІВЕЛЬНІ ОРГАНІЗАЦІЇ
СПОЖИВЧОЇ КООПЕРАЦІЇ

СМАК ЛІТА І ВЗИМКУ

Серед літніх щедрот — достаток фруктів, ягід... Як же краще зберегти всі ці дари до наступного врожаю. Існує безліч способів. Та, мабуть, найпростіший — сушіння. І тоді серед зими з'являються на нашому столі ароматні компоти з сухофруктів, смачні пиріжки та пироги, оладки. Мабуть, дбайливі господарі вже достатньо насушили ягід та фруктів. Якщо є лишки, споживча кооперація через свої заготівельні пункти закуповує у населення сухофрукти в необмеженій кількості. Приймаються добре висушені, не підгорілі, без сторонніх домішок сухофрукти, можна й нестандартні.

ДЕТАЛЬНУ КОНСУЛЬТАЦІЮ
ЩОДО ЗДАЧІ МОЖНА ОДЕРЖАТИ
В ЗАГОТІВЕЛЬНИХ ОРГАНІЗАЦІЯХ
ЗА МІСЦЕМ ПРОЖИВАННЯ.

УКООПТОРГРЕКЛАМА.

«Молодой коммунар» —
орган Кировоградского
областного комитета
ЛКСМ Украины.

На украинском языке.

БН 01861.

НАША АДРЕСА:
316050, МПС,
м. Кировоград,
вул. Пуначарського, 36.

Телефони: редактора — 2-54-26; заступника редактора — 2-53-22; відповідального секретаря — 2-55-65; відділу: комуністичного виховання — 4-66-79; 4-64-21; комсомольського життя та емоцій — 2-53-94; учнівської молоді і соціальних проблем — 2-59-82; фотолaboratorії — 4-64-21; оголошень — 4-28-96; коректорської — 3-61-83.

Газета виходить в вівторок, четвер, суботу

Друкарня імені Г. М. Димитрова
видавництва
«Кіровоградська правда»
Кіровоградського обкому
Компартії України
м. Кіровоград, вул. Глібини, 2.

Індено 61103.

Обсяг 0,5 друк. арк.

Зам. № 607. Тираж 60 200.